

Strategisk plan for Oppvekst 2013-2023
Kvalitetsdokument for SFO

Formålet med kvalitetsdokumentet

Opplæringsloven § 13-7 pålegger alle kommuner å ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO) før og etter skoletid for elever på 1.- 4. trinn, og for elever med særskilte behov i 1. – 7. trinn. Kvalitetsdokumentet for SFO er førende for virksomheten og gir retning i kvalitetsutviklingsarbeidet.

Innholdet i dokumentet er i tråd med «Strategisk plan for Oppvekst 2013-2023», og angir en felles standard for Skien kommunes skolefritidsordninger. Dokumentet konkretiserer og belyser relevante områder for kvalitetsutvikling i SFO og retter seg mot rektorer, SFO-ledere og øvrige ansatte i virksomheten. Kvalitetsdokumentet bidrar til å tydeliggjøre SFOs mandat og å synliggjøre SFOs betydning som del av en helhetlig oppvekstarena for barna i kommunen. SFO inngår i skolens utvidede rolle som tilrettelegger av elevenes læringsmuligheter og rett til et godt psykososialt miljø.

Overordnet mål og verdigrunnlag

SFOs virksomhet er forankret i verdigrunnlaget slik det er nedfelt i opplæringslovens formålsparagraf:

... grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som også kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Disse verdiene er forsterket gjennom et felles barne- og verdisyn som omfatter alle tjenester i kommunalområdet Oppvekst. Verdigrunnlaget bygger blant annet på FNs barnekonvensjon, artikkel 12, som gir barn rett til å medvirke og være del av et fellesskap. SFO bidrar til helhet og sammenheng for barna ved å samarbeide med skole, hjem, samt kultur og fritidstiltak i lokalmiljøet. Arenaen inngår i kommunens helhetlige og tverrfaglige tilnærming til forebyggende arbeid og tidlig innsats.

SFO forebygger utenforskap ved å tilrettelegge for at alle barn, også barn med annen kulturbakgrunn, barn med særskilte behov og barn med vanskelige levekår inkluderes og gis mulighet til deltagelse. SFO styrker barnas sosiale utvikling, sosiale tilhørighet og uformelle læring gjennom deltakelse i ulike aktiviteter i fellesskap med andre. Som oppvekstarena er SFO et fritidstilbud og en del av barnas og familiens nærmiljø. SFO bidrar til å oppfylle kommunens ansvar for FNs barnekonvensjon, artikkel 31, som gir barn rett til lek og fritidsaktiviteter og rett til å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet.

Kommunens skolefritidsordninger har et felles overordnet mål:

SFO er et trygt og inkluderende felleskap for barn, hvor det tilrettelegges for aktiviteter egnet til å skape sammenheng mellom skole, hjem, fritid og lokalmiljø.

Innhold og aktiviteter i SFO planlegges og tilpasses med utgangspunkt i hele målgruppen for tilbudet.

Ledelsesforankring

SFO er forankret i skolens ledelse ved at rektor er SFOs øverste administrative og faglige leder. Ansvar for det daglige arbeidet i SFO er delegert til SFO-leder som deltar i skolens ledergruppe og bidrar til et strukturert og godt samarbeid med skolen. SFO-leder deltar i tverrfaglig samarbeid knyttet til barn med plass i SFO, skolens TPO-team, SU og samarbeider med FAU. Der det er hensiktsmessig deltar SFO-leder i skolens faglige og sosiale utviklingsarbeid. Samarbeid, med fokus på kvalitet, gir grunnlag for retning, mål og oppfølging av resultater i SFO og skole.

Samarbeid og samhandling mellom skole og SFO

Skole og SFO har felles verdigrunnlag og et felles ansvar for det psykososiale skolemiljøet. Med dette utgangspunktet er det naturlig at det samarbeides om å tilrettelegge for vennskap og å forebygge krenkelser og mobbing for hele arenaen. Et slikt arbeid med felles normer og verdier er egnet til å skape trivsel, trygghet og tilhørighet for barna. I tillegg samarbeider skole og SFO om bruk av skolebyggets arealer og utstyr for å tilrettelegge for et godt og variert aktivitetstilbud.

Skole og SFO har felles ansvar for å tilrettelegge for lek, vennskap og positiv sosial utvikling i barnas overgang fra barnehage til skole. I samarbeid med skolen planlegger og tilrettelegger SFO for progresjon slik at barna unngår brudd i sin kompetansebygging i denne fasen. Samarbeidet bidrar til forventningsavklaring og felles kompetanseheving i virksomheten. Både lærere og SFO-ansatte får kunnskap om erfaringene barna har med seg fra barnehagen. Ved å bygge videre på dette grunnlaget gis barna mulighet til å oppleve sammenheng og helhet ved overgang til SFO og skole. SFO-leder deltar på foreldremøte for nye 1. klassinger og skolens miljøterapeut deltar i arbeidet med oppstart og tilvenning på SFO for de yngste barna.

Samarbeid mellom SFO og barnas hjem

SFO tilrettelegger for et godt samarbeid, forventningsavklaring, informasjon og dialog med barnas hjem. Dette gjøres blant annet gjennom samtaler, foreldremøter og brukerundersøkelser. SFOs tette kontakt med barnas foresatte ivaretar og bygger positive relasjoner, til nytte for både SFO og skolen. Barnas foresatte er en viktig ressurs for SFO og har rett til å medvirke i utformingen av et variert og godt innhold for barna.

SFO og skolen tilrettelegger for at barnas foresatte gis mulighet til å bidra til å fremme et trygt psykososialt miljø og å forebygge krenkelser og mobbing. Barnas foresatte gjøres kjent med verdigrunnlaget og hvordan dette danner utgangspunkt for arbeidet med å skape et positivt fellesskap for barna. På denne måten kan de delta i utformingen av felles normer og regler for SFO.

Innhold i SFO

De ansatte utøver sin kompetanse i samarbeid med barna, er støttende, inkluderende og tilrettelegger for et variert innhold preget av trygghet, omsorg og tilsyn. Barnas rett til medvirkning ivaretas både i planlegging og gjennomføring av aktiviteter. Innholdet i SFO har et folkehelseperspektiv og tilpasses barnas alder og interesser. Det planlegges med utgangspunkt i følgende områder med frie og tilrettelagte aktiviteter:

Lek

Det tilrettelegges for at barnas grunnleggende læringsstrategi, lek i varierte former, ivaretas og videreutvikles i SFO. I lek og lekpregede aktiviteter erfarer barn fellesskap, utforskning, motivasjon og læring. Lekens krav til felles regler og gjensidighet har betydning for deres utvikling av sosial kompetanse og demokratisk praksis. SFOs ansatte verdsetter og støtter barnas lek ved å tilrettelegge og berike det fysiske miljøet. De ansatte bidrar til inkludering av barn som av ulike årsaker havner utenfor leken.

Skapende og kreative aktiviteter

Gjennom erfaring og opplevelse med ulike materialer og kunstneriske uttrykk kan barn utvikle sin evne til nysgjerrighet, kreativitet og fantasi. Ulike skapende og kreative aktiviteter bidrar i tillegg til barns kulturelle identitet, kulturelle forståelse og inngår i barnas dannelsesprosess. De ansatte i SFO tilrettelegger for at barna får delta i ulike skapende og kreative aktiviteter.

I samarbeid med Skien kulturskole tilbyr SFO ulike aktiviteter for elever på 4. trinn.

Fysisk aktivitet og friluftsliv

Det tilrettelegges for at barna får mulighet til ulike fysiske aktiviteter ute eller inne hver dag gjennom hele året. I samarbeid med skole og eventuelt lokale fritidstiltak bidrar SFO til at barna er fysisk aktive i minst 60 minutter hver dag. Aktivitetene er varierte, allsidige og av moderat eller høy intensitet.

Elever på 3. trinn får et eget tilbud om ulike organiserte fysiske aktiviteter spesielt tilrettelagt for dem.

Måltider og matvaner

Måltidene i SFO fremmer matglede, sosialt samvær, trivsel og helse for barna. De ansatte tar utgangspunkt i «Veiledende felles rutiner for mat og måltider i skolefritidsordningen i Skien kommune» når de planlegger for barnas måltider og matvaner.

Kompetansebygging

Det er behov for å bygge felles kompetanse for SFO-ansatte i tråd med føringer og forventinger knyttet til innholdet i kvalitetsdokumentet. For å oppnå en felles standard som grunnlag for kvalitet i tilbudet skisseres disse hovedområdene for kompetansebygging:

- opplæringslovens verdigrunnlag, barns rett til medvirkning og et trygt psykososialt skolemiljø
- kunnskap om lek og hvordan ansatte bidrar til at alle barn inkluderes i lek
- inkludering og barn med nedsatt funksjonsevne
- kunnskap om skapende og kreative aktiviteter som visuelle kunstfag, musikk- og teaterlek
- SFO som arena for folkehelse med fokus på fysisk aktivitet og sunt kosthold

Vurdering av måloppnåelse

For utforming av mål og vurdering av måloppnåelse benyttes disse verktøyene: skolens utviklingsplan og årsmelding, årsplan for SFO og kommunens brukerundersøkelse.